

REPUBLIKA

SHQIPTARE

Fletorja

Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

TIME: për një mot fr. ar 12 në
Shqipni; fr. ar 20 jashta;

Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANË

Nji copë e javës fr. ar 0.25 ; nji copë
e javës së kalueme fr ar 1.00.

Bisedimet e Senatit

Mbledhja 44

Hane me 9-XI-1925 ora 10 p. d.

Mbledhjen e Kryeson Z. P. Evangjeli
(Vijon nga num. 84)

Art. III. Tregtarët, Industrialët
e ata që kanë një specialitet të po-
qem me nenshtetesi të huaj që
të vizitojnë Republikën Shqip-
e, detyrohen kur të kërkojnë vizen
hyrjes në tokat e Republikës, t' u
tregojë përfaqësive Shqiptare ose kon-
sullave leter kembimin, emnin, fir-
men e tregtarit industrialit, mjeshtrit
Shqiptar me të cilën është në marrë-
dhenje dhe vjen për t' u shtruem
mjeshterin e tij.

Z. AB. DIBRA. Ky nen flet çilla-
qi as një teknik i huaj nuk mund
të hyjë në Shqipni pa pasur mar-
rëdhënje me një tregtar Shqiptar,
e kështu ndalon kryekëput hyrjen
të huajve jo vetëm për punim por
për vizitim po s'pate marrëdhënje
me një tregtar Shqiptar.

Z. E. FRASHERI: me të vertet
nuk mund të vizitojnë ata kup-
m jep, por kjo rrjedh prej gabim
daktimi, qellimi është që nuk mun-
t të punojë në Shqipni pa patur

relacion me një tregtar Shqiptar dhe
jo për ata që vijnë të vizitojnë Shqip-
nin pa bërë tregti. Pra le të mbahet
shenim në proces verbal që kuptimi
i këtij neni është që ndalon hyrjen e
puntorëve të huaj që vijnë për punim,
dhe jo t' atyre që vijnë për me she-
Shqiperinë.

Z. AB. DIBRA. Nuk mjafton inter-
pretimi që do të japim neve tue mbaj-
të shenime në proces-verbal. se neni
III flet qartazi që ndalon hyren e ç'
far do puntori në Shqipni pa patur
marrëdhënje me një tregtar Shqiptar,
qoftë dhe për vizitim. se autoritetet
zbatues të këtij ligji nuk mund të
marrin para sysh interpretimin që i
kemi dhënë neve këtij neni, por teks-
tin e ligjit i cili është i qartë që nda-
lon kryekëput hyrjen e të huajve.

Z. KRYETARI. Mundet të vizitojë
por jo të punojë.

Z. AB. DIBRA. Mbas këtij neni i
ndalohet dhe vizitimi; i kendon
nenin III të Dekret-Ligjes në fjalë.

Neni III Tregtarët Industrialët ose
ata që kanë një specialitet të posaçem
me nenshtetesi të huaj që duan të
vizitojnë Republikën Shqiptare, dety-
rohen kur të kërkojnë vizen e hyrjes
në tokat e Republikës, t' u tregojë

përfaqësive Shqiptarë ose Konsulla-
tave leter-kembimin, emnin, firmen e
tregtarit, industrialit, mjeshtrit Shqip-
tar me të cilën është në marrëdhënje
edhe vjen për t' ushtruar mjeshtirin
e tij.

Z. S. VUÇITERNI. Mbas këtij neni
ndalohet hyrja e çdo specialisti të
huaj në Shqipni i cili nuk ka marrë-
dhenje me tregtarët Shqiptar, jam
d' akord që të ndalohet punimi i tyre
por jo dhe vizitimi, se duhet që të
jetë e lirë hyrja e tyre për me shi-
kue në ka punë, dhe në pafshin se
ka punë, pëstaj hynë në marrëveshje
me tregtarët Shqiptar.

Dokumenta mundet t' u kerkohen
për vertetimin e indenditetit tyre por
jo dhe të ndalohen hrykëput për me
hye në Shqipni pa pasë ndonji
relacion me ndonji tregtar Shqiptar,
pra n' e votuam neve këtë nen pa
ndodhur Përfaqësuesi i Qeveris, do të
shkaktojë refuzimin e këtij neni, dhe
s' mundet të kuptojë pse nuk ka ardhë
përfaqësuesi i Qeverisë kurse bisedo-
het ky ligj.

Z. KRYETARI. Erdhi pardje.

Z. S. VUÇITERNI. Erdhi pardje
që u bisedua në princip, po sot që
bisedohet në detaj duhet të vijë për-
seri.

Z. E. FRASHERI. Ka shumë të

drejtë Z. Salih Vuçiterni që duhet të ndodhet përfaqësuesi i Qeveris kur bisedohen projekt ose dekret ligjet por si që thashë të mbahet shenim në proces-verbal dhe të jetë si interpretim i këtij neni, dhe kur t'i përcillet Qeverisë, me shkresë t'i njoftohet dhe interpretimi i neni i bërë prej Senatit.

Z. A. DIBRA. Nuk mjafton interpretimi, se si që thashë ligji zbatohet nga përmbajtja e teksit, pra proponoj që t'i kërket komisionit për m'ë korigjue.

Z. E. FRASHERI. Si Kryetar i komisionit proponoj që të rikërthet në komision për korigjim, tue pasë prane dhe përfaqësuesin e Qeveris.

Z. H. XHEMALI. Të korigjohet dhe në pikpamje redaktimi.

Z. E. FRASHERI: Në që do t'i kërket përseri Dhomës së Deputetve, do të korigjohet dhe në pikpamje redaktimi.

Z. H. XHEMALI. Komisioni duhet të marrë para sysh që të mos pengohet ardhja e specialistëve dhe kapitalistëve të huaj, se çdo Shtet përpaket me ç' do mënyrë që të hyjë në kapital në vendin e tyre për zhvillimin ekonomik, kurse neve me këtë ligjë po u mbylлим dyert nuk mund të kuptojë, se keta përse do na vijnë për qyteterimin që kemi, a po për bukurinë?

Z. S. PAPA. N' është se behet kundërshtim në shpirtin e ligjit duhet ndryshuar edhe vendimi i komisionit po të jetë se kundërshtimi është për redaktim, atëherë është tjetër, dhe s' duhet ndryshuar vendimi i komisionit.

Z. E. FRASHERI. Shpirti i këtij ligji është ndarë në dy pikpamje si mbas thenjes të Z. Përfaqësuesit të Qeveris; e para është ruajtja e ente-

resavet të puntorëve Shqiptar, dhe e dyta është ruajtja e interesavet të nalta të Shtetit.

Për sigurimin e interesavet të nalta të Shtetit me këtë dekretligjë lypsen disa formalitete për hyrjen e specialistve të huaj, që këta kur paraqiten në për Konsullatat për vizimin e pasaportave detyrohen të tregojnë leter shkëmbimin që kanë me tregtarët Shqiptar, që me këtë mënyrë kuptohet se këta vijnë për me ushtruar mjeshtrinë e vetë, pranë një tregtarit Shqiptar, që kështu nuk mbetet dyshim për qetësin e vendit nga këta persona.

Pika e dytë është mbrojtja e interesavet të puntorëve Shqiptar që të mos u behen konkurrenca prej puntorëve të huaj,

Nga redaktimi i neni III kuptohet se ndalohet hyrja e çdo tekniku e industrialit të huaj pa qenë në marrëveshtje me një tregtar Shqiptar.

Mbledhja tue dashtë të sigurojë hyrjen e kapitaleve të huaj, të teknikëve në Shqipëri, sheh nevojën e korigjimit të neni III e cila prej keq redaktimit mbyll dyert e kapitalistave të huaj gjë e cila është në demin e ekonomis kombëtare, dhe kërkon rikëthimin në komision për këtë korigjim, pra dhe une si Kryetar i Komisionit bashkohem në këtë mendim.

Z. KRYETARI. Kush është antar që t'i rikërthet komisionit për shqyrtim e korigjim të ngrerë doren.

Pranohet unanimisht.

Z. KRYETARI: Mbasi gjë tjetër për të biseduar nuk kemi, mbledhja mbyllet m'ora 11.50 para drekës.

Mbledhja 45

E Merkurë 11 XI 1925 ora 10 para dr.

(Kryeson Z. Pandeli Evangjeli)

Këndohen emnat e Z. Z. Senatorve dhe mungojnë Z. Z. E. Vlora P. Ha-

rito (leje) P. Sh. Deda (leje) Sh. Çerreqi (leje)

Z. KRYETARI. Shumica është mbledhja hapet.

Këndohet lutja e Senator Z. I. Xhindi me të cilën lypë një muaj leje për të kryer disa punra Vetjake me randesi.

Pranohet.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetve Nr. 292-I data 10-XI-1925 me të cilën përcillen dy raporta justifikuese, mbasi raportat justifikues të Ligjave përcjelluna me shkresat e asajë Kryesie Nr. 123-I 210-I, 235-I nuk janë paraqitur prej Qeveris.

ZANA: Të dërgohen ndër Komisjone ku janë referue Ligjet në fjalë.

Z. KRYETARI: Tani po hyem në rendin e ditës:

Bisedim (ne parim) mbi Dekret-Ligjin mbi ndryshimin e artk. 1, 2 e 3 të Dekret-Ligjës mbi internimin e fmi-ve e Konfiskimin e pasunisë t'arabisunve.

Z. T. SELENICA (Perf. M. P. Mbrendshme) Mbasi s' kishim dijeni që do të bisedohesh sot ky Dekret-Ligj, për këtë arsye nuk janë marrëveshje me Z. Ministrin mbi këtë dhe lusë që të lihet bisedimi për mbledhjen pasuese.

Z. S. PAPA. Z. Kryetar! Këjo bisedohet në parim, pra neve mund të bisedojmë e mbasi t'a pranojmë në parim ja referojmë Komisionit der sa të kërket prej Komisionit e të diskutohet nën për nen, ka kohë që të meret vesh Perfaq. me Z. Ministrin, dhe kështu atëherë mundet të mbrojmë tezen Qeveritare.

Z. H. XHEMALI. Mbasi z. Perf. M. P. Mbrend. kërkon lenjen e këtij Dekret-Ligjit për bisedim në mbledhjen pasuese, duhet që t'a lejmë me u bisedue në mbledhjen tjetër.

Z. S. VUÇETERNI: Mbasi bise-

dohet në parim, mundet të bisedojmë edhe mbasi të kërthet prej Komisionit e të bisedohet andetaj, do të këtë kohë z. Perfaq. q. të marrë mendimin e z. Ministrit mbi këtë Dekret Ligj për mbrojtjen e tezes Qeveritare në këtë pikë.

Z. A. DIBRA. z. Kryetar! Mbasi e kerkoi Qeveria q. të lihet për mbledhjen pasuese duhet t' a lehtë.

Z. KRYETARI: Nuk kujtoj q. të ket kundershtim në pranimin në parim, por mundet të këtë në detajet, kështu mundet të bisedojmë mbi të.

Z. N. DERVISHI. Mundet të këtë kundershtim dhe në parim z. Kryetar.

Vendoset q. të lihet bisedimi mbi këtë Dekret-Ligj për mbledhjen pasuese.

Z. KRYETARI. Bisedim (në parim) mbi Projekt-Ligjin mbi transferim kreditash në Buxhetin e M. P. Botore e Bulqësis.

Këndohet shkresa e Dhomës së Deputetve Nr. 235-I datë 8-XI-1925 me të cilën përcillet Projekt-Ligja mbi transferimin e një krediti prej Fr. ari 200.000 Nga Kap. 8 "mbajtje udha e ura të Buxhetit M. P. Botore e Bulqësis në Kap. 17 "Ndertesa udha e urash"

Këndohet Ligji nen për nen si vijon:

Ligj mbi transferimin kredinash mbi Buxhetin e Min. P. Botore e Bulqësis.

Art. 1. Për mos me u ndaluar punimet Botore të qarkeve, Kap. 8 (mbajtje udha e ura) të Buxhetit të M. P. Botore e Bulqësis asht në të sosun, i mvishet një shumë prej 200.000 Fr. ari tue u transferue nga kap. 17 (ndertesa udha e urash) e lanun nen dispozicion Gjinkaster.

Art. 2. Këjo Ligj hyen në fuqi qyshë prej ditës së shpalljes.

Art. 3. M. P. Botore e Bulqësis

dhe ajo e Financavet ngarkohen me zbatimin e kësajë Ligjë.

Z. E. FRASHERI: Me duket se M. P. Botore e Bulqësis të 200.000 Fr. arit qe lypë të transferojë nga kap. 8. në kap. 17 i kishë lanë në dispozicion e Gjinkastrës do të jenë për urat e mëdha q. do të bahen prej shoqëris Fiblej, e cila asht tujë gaditë urat atje, po të hiqet këjo kredi prej Kap. 8 mbajtje ura e udha e t'i mvishet kap. 17 dua të dij me se do t' u bajë ballë Ministrija detyrimeve q. ka kundrejt shoqënis naltë-përmendun. E dyla me këtë shumë q. lyp Ministrija t' i mveshnje kap. 17 cilat rruga mendon q. të merëmetojë?

Z. S. SARAQI (Per. M. P. Botore Bulqësis) Në Buxhet janë dy Kapitula njera asht përgatitje e tjetra asht përmbajtje, simjet shoqëria ka disa mungësa nuk mundet të bejë të dy urat q. ka marrë mbi vedi atë të... dhe të... për të cilat ura janë caktue 600.000 Fr. ari, po si q. thaq ma naltë mbasi shoqëria simvjet s' asht e mundur të marojnë të dy urat në fjalë, Ministrija tue marrë prasyesh q. këjo shumë nukë do të shpenzohesh e mbasi pa q. mungojnë Kap. 17 proponoj transferimin e një shume prej 200.000 Fr. ari, q. me këtë mëndyrë të mundet t' u bajë ballë shpenzimevet bamuna, për përgatitjen e urave q. mungojnë nepër Prefekturat Korçë, Elbasan, Vlorë e Shkoder. Korçë Pogradec, Elbasan Kavajë si dhe në Gjinkastër uren e Kardhiqit në Elbasan ura e Lavarsë si dhe Molen e Shirokës, q. kështu të mundet të shpëtojë ay katund nga mbejtja nen ujë, për posë këtyre gatitjeve, por kemi edhe mjaftë hua dhe sipërmarsvet të rrugës Elbasanit i kemi borxhë, të cilën detyrohem i pague q. të vazhdojnë punimin.

Si q. thash edhe ma naltë q. trans-

ferimi i kësaj shumë nukë sjellë ndonji pengim në berjen e urave të mëdha në Prefekturën e Gjinkastrës prej Shoq. Fibel, mbasi ajo s' mundet me i mbarue të dy urat sivjet, dhe të 400.000 Frangat q. ngelin në atë Kapitlinë mjaftojnë, dhe me të 200.000 Frangat q. i mbarten në Kapit. 17 do të munden të kryhen urat e Prefekturavet lart-përmenduna e kështu prej kësaj mbartje jo q. nuk rezulton ndo një dem por mjaft dobi tue sigurue komunikacionin e këtyre Prefekturavet.

Z. E. FRASHERI: Jan lenë mangut urët e mëdha të cilat janë shpirti i Shtetit, se të 600.000 fr. arit ka qenë shuma minimum q. lypi Qeveria për këtë kapitull.

Kur se prej asaj shumë Qeveria lypë mbartjen e 200.000 fr. arit q. kështu ngelin për këtë kapitull 400.000 fr. ari.

Mbas thenjes të Z. Përfaqësuesit do të behet merëmetime në të gjithë Shqipërinë, Vlorë, Gjinkaster, Elbasan, Korçë, por në Korçë nuk mund të behen urat tani se ben të ngritë, dhe mbas pikpamjes teknike urat q. behen në të ngritë janë shpenzime të kota, se ato bien d. m. th. q. në këto kohë nuk mundet të behen urat q. përmendi Z. e Tij. Gjithk ashtu dua të marrë vesht prej Z. së Tij se ku janë shpenzuar të hollat q. ishin caktuar për merëmetim.

Z. S. SARAQI (Përfaqësues i M. P. Botore e Bulqësis) Dhe në dashë Qeveria q. të shpenzojë terë shumen e caktueme për ura të mëdha nuk mundet, së s' janë shoqëritë në gjendje q. të kryejnë simvjet punen e për 600.000 fr. ari, sa për shpenzimet e shumës të kapitullit 17 i tregojmë llogaritë se ku janë shpenzuar. Po mos të transferohet kjo shuma e lypun do të mbeten gjith punët e nalt

përmenduna pa u krye dhe si që thashë që nuk është e mundur të shpenzohen të 600.000 frangat të caktueme për urat e mëdha për arësye nat e nalt-përmenduna.

Z. S. VUÇETERNI: Dhe unë do të deshironja të shpenzoheshin në vendin e caktuar, se kështu do të behesh punë për 600.000 fr. aji, por tue mos mujtë shoqëria të benje aqë punë në vend sa qi jesin n' atë kaptinë pa shpenzuar dhe kaptina tjetër të jetë mangut e të mbesin punët të pa kryeme, për këto arësye jam d' akord me Qeverinë dhe lypë të pranohet kjo mbartje.

Z. E. FRASHERI. Nuk u muarmë vesht, un them që në dimer s' behen ura se po zuri të ngritë s' mban këlqerja e kështu do të bien. Ministrija këllë transferim duhesh t'a kerkonte dy muaj me parë që të bente këto puna sa pa fillue të ngritë, se sot janë shpenzime të kota.

Z. S. VUÇITFRNI: Jam d' akord për ato vende që ben të ngritë, por klima e Shqipnis nuk është gjith kund një llojë, në ben të ngritë në Korçë nuk benë në Kavajë, e kështu mundet të behen punëra atje ku është klima e butë, për veç Z. Përfaqësuesi thotë që kemi dhe borxhë. Në mos munden

të behen ura n' Elbasan, Kavajë, Lushnje, ku klima është e butë si mund të behen në Gjinokaster ku klima është me e ftoftë, pra jam i mendimit që të pranohet an princip e t' i referohet komisionit.

I referohet komisionit A.

Z. KRYETARI: Bisedim (në parim) mbi projekt-ligjin mbi anulimin e takses postare prej 5 qindarka ari.

Këndohet shkresa e Dhomës së Depytetve Nr. 123-I datë 8-XI-925, me të cilën përcillet projekt-ligja mbi anulimin e takses fiskale postare prej 5 qindarka ari.

Këndohet ligji nen për nen si vijon.

Ligjë mbi anulimin e takses fiskale postare prej 5 qindarka ar.

Art. I Anulohet artikulli 87, të kap. I, i ligjit pullavet të Turqis për pullat që ngjiten mbi defesat e dergesave postare.

Art. II Deftësst e dergesave postare mbrenda Shtetit janë të lirume prej ç' do pagesë.

Art. III Ministria e Financave dhe Drejtorija e Përgjithshme e Poste-Telegrafave urdhërohet për zbatimin e këtij ligji.

ZANA: Të na japi shpijegime Përfaqësuesi i Qeveris.

tetit nuk asht ba dhe Komisioni do të marrë përsipër këtë punë, ma përpara të caktojë vendin se do të bahen këto monumente.

Z. K. MJEDA: Plani i kryegjyhetit asht i bamë, dhe e ka pregatitur ndershmi senatori i Korçës.

Z. S. BLLOSHMI: Unë thamë ni i gjyhetit intelektual, se plani thue Zotnija e Jotë, asht ba kuer rana nuk ishte kryegjyhet.

Z. FIQRI: A ka ndonji plan intelektual? ..

Z. S. BLLOSHMI: Po Zotni, plani qi u ba ma përpara, para Tirana të bahesh kryegjyhet, q ngushtë, e nuk asht për një kryegjyhet, ku mund të banojnë edhe 50. shpirtë. Në qoftë se asht ba, shu mirë, po unë nuk e besoj, po si qi të jetë plani i kryegjyhetit du të jetë i gjanë, se aty mblidhen intelektualët e atij populli.

Aty m' atë gjyhet ngrehen e këto monumente, dhe diku reprshtohet trimnija, diku ideja, diku fillofija e diku vjersha.

Këto kudo kanë rrethin e vet.

Pra, tue përsritë fjalët e para, th Komisioni të formohet po përpara të marrim një vendim, të marrim ntimin mbi një gjë të tillë si për zgimin e gjyhetit, si për caktimin e ndevet, ka duhet të jenë monumente se monumentet nëpër viset e tjanë ndarë n' ato vende qi lypat jere.

Sa për çashtjen tjetër qi kemi e të tjerë njerëz të cilvet duhet t'u b më monumente jam edhe unë d' akord e i nderoi të gjithë, po nuk mund tham se s' kemi njerëz dhe ma mdhaj se këtë. Sot Senati u insp për këtë, dhe këjo të bahet, dhe nuk u inspue edhe për të tjerët asht e drejtë qi ky monument të het.

Bisedimet e Parlamentit

Mbledhja e 56

E Shtundë 31 Tetuer 25 ora 3.30 m. d.

(Kryeson N. Kryetari Z. K. Mjeda

Vijon nga numri 84

Ç' desha të them? Thashë se një popull qi nuk nderon njerzit e mdhaj të vet, ai popull asht i dënuem për vdekje, një popull qi nuk ka një gjyhet qi përfaqëson gjyhetimin e atij

popull, qi përfaqëson qarkun intelektual, ai popull nuk mund të përparojë. Lypet qi intelektualizmi e një populli për heren e parë të fillojë në një vend, se nuk asht e mundur në çdo vend e nuk asht e mundur qi naser në mjes të shofim të gjithë shqiptarët e gjyhetimin.

Z. K. MJEDA: Tash po thue ndryshe e parë ke folë ndryshe.

Z. S. BLLOSHMI: plani i kryegjy-

Z. S. TOPTANI : Kur përgatitësh plani i Tiranës kam pasë nderin me shkue tu sipërmarrsi tu i n d. Senator i Korçës Z. Eshref Frasheri dhe e kam pyetë pse po e bëni planin kaqë të gjatë ? Zotnija e tij me tha se rrugat do të bahen të gjatë, se duket se Tirana do të mbesin kryeqytet e plani është bërë në mënyrë që me xânë 200.000 shpirtë.

Z. KRYETARI : Çashtje u bisedue mjaft, dhe po e ve në votim. Kush është i mendimit për pranimin e propozimit, të ngrehia doren ?

Pranohet me shumicë.

Tani duhet të zgjidhen dy anëtarët e Komisionit.

Z. R. FICO : Unë propozoi Z. Kasem Sejdini e Z. Kolë Mjeden.

Pranohen.

Z. F. RUSI : Po z. Kryetar propozimi i jem ç'u bërë ?

Z. KRYETARI : Për atë, bëni Z. e Juej një propozim me shkresë.

Z. J. EREBARA : Komisioni i emigrantëve është, pse të bahet një tjetër.

Z. R. FICO : Kryqi i Kuq ka marrë iniciativën me mbledhë ndihma edhe Ministrija e P. të Mb. ka marrë disa masa për instalimin e emigrantëve, se me të vertetë janë lakuriq e vdesin. Me qenë se përqësuesi i Min. së p. Mb. ndodhet këtu i porosis të bënë edhe një qarkorë të dytë dhe kujdesija të shtohet ma tepër dhe të përgatisin një plan të plotë për instalimin e tyre. se është turp për Parlamentin e popullin shqiptar t'i lamë me ngordhë këto njerëz që janë racet shqiptare.

Z. F. RUSI : Nuk thamë se Qeverija e Kryqi i Kuq nuk kanë marrë masa për t'u ardhë në ndihmë emigrantëve, po desha që trnpi legjislativ mb' anën e një komisionit t'u interesoje drejt për drejt.

Z. KRYETARI : Bani një propozim, dhe atëherë të bisedojmë.

Z. B. BEGOLLI : Unë për emigrantët jam interesue disa herë në Ministrinë e P. Mbrendshme, dhe ambasë ministrija në fjalë ka marrë iniciativën e ka formue një komision për këtë punë, më duket se nuk ka nevojë të formohet një komision tjetër nga ana e Parlamentit.

Z. T. SELENICA : Ministrija e P. Mbrendshme si mbas dëshires që ka shfaqun Parlamenti ka formue një Komision për t'u ardhë ndihmë emigrantëve, dhe për së shpejti planin mbi instalimin e tyre do t'a paraqesin.

Z. J. EREBARA : Kur t'a shoh me syë, atëherë e besoj.

Z. KRYETARI : Bisedim mbi projekt-ligjin mbi shpronësimin e pasunisë së Kryeqytetit në parim.

Z. R. FICO : Si e dini z. Kryetar si pas rregullores aktet duhet para 24 orëve të përndahen ndër deputet, dhe t'kë me qenë se këjo projekt-ligj na u dha sot, dhe mbasi është një çashtje që i tokon qarkut t' onë e duhet t'a studjojmë, lutem që bisedimi i saj të lihet për ditën e Hane.

Z. Z. TOPTANI : Ehe unë bashkohem me Z. R. Ficon që të lihet për të Hanen, se duhet t'a studjojmë, se këjo ligj ka randësi për ne.

Pranohet të lihet për të Hanen.

Z. KRYETARI : Bisedim mbi projekt-ligjin mbi kategorizimin e arsimitarvet e këthyeme prej Senatit me modifikime për njoftim.

Vihet në rënnin e ditës.

Bahen 5 minuta pushim e pas pesë minutash mbledhja mbeshtjellët prap.

Kryeson Z. N. Kryetari : Kolë Mjeden.

Z. N. KRYETARI : Shumica është mbledhja hapet.

Bisedim mbi propozimin e Z. Javer për formimin e një komisioni me këqyrë disa veprime jo të rregullta të ish-ministrit të P. Botore e Bujqësisë.

Z. B. BEGOLLI : Z. Kryetar ! Heren e parë pata propozue edhe pat kenë dhanë vendim që të hidhet në shportë ai propozim e nuk e paskeni hedhë.

Z. M. KASO : Kolegu i jonë Z. Javer Hurshidi me shkresën që i paraqet Dhomës së Deputetvet thotë, për disa çështje që paska ndigjue, se ish ministri i P. Botore Z. K. Kotta nuk gjindet në rregullë, dhe për të ndriçue opinionin publik e që Zotnija e tij mos të mbetet në dyshim, si pas art. 44 e 45 Statutit kerkon të formohet një Komision parlamentar Zotni ! Mora e këndova art. e Statutit dhe ma tepër art. 44 e § II i cili thotë, se për mbrojtjen e interesave të përgjithshme, Dhoma detyrohet, në çdo rast të veçantë, të formojë prej gjinit të vet Komisi hetimesh për të studjuem çashtjet e faktet që lidhen me to. U këthyesh prap e këndova kerkesen e Z. Javer, në të cilën thotë të formohet një Komision se kam ndigjue se Z. Kotta nuk gjindet në rregull si ish-ministër i P. Botore, dhe është nevojë të ndriçohet opinionin publik dhe Z. e tij të mos mbetet si i akuzuem.

Sa për pikën e parë që thotë se nuk gjindet në rregullë, këjo është negativ, se këto shaka për të cilat kerkohet formimi i Komisionit nuk janë shaka që i përkasin interesës së përgjithshme, po janë shaka personale.

Se Z. Javer ka ndigjue se Z. Kotta nuk gjindesh në rregullë si ish-min. i P. Botore, e se është nevojë të ndriçohet opinionin publik edhe Z. e tij mos mbetet në akuzim, nuk do me

thanë se neve duhet t' aplikojmë § II të art. 44 të Statutit.

Pra, me qenë se shkresa që i paraqitet Dhomës së Deputetvet asht e pa-themel e e pa-bazë, për këto shka-ke, proponoi refuzimin e sajë.

Z. J. HURSHIDI: U lutem të me ndigjoni edhe mue, e pastaj hidheni në shportë. Kur thuhet për një njeri se nuk është në rregullë me ligjë, do me thanë se ka arësypen e vet. Ma përpara se të refuzoni proponimin t' im u lutem të me permetoni të këndoij pikat, mbi të cilat kërkoj të formohet komisioni.

1) Zotnij, ish Ministri i P. Boto-re Z. Kostaq Kota, me datë 30 Prill 1925 ka firmue kontraton e urës së Matit, me Shoqënin "Inag", dhe një tjetër shoqëri e quajtur shoqëria "ndreqse", ku Shteti baroset të paguej 650,000 fr. ari. Këjo kontrato asht kundra nenit 11 të kontratës së lidhur ndermjet të Qeveris e të shoqëris "Inag" me datë 16 Janar 1923 e vertetur prej Parlamentit. Abuzimisht Z. ish Ministri firmoi një kontrato e cila kundërshton kontraten tjetër që ka fuqi ligji. Gjithëashtu për kundra ligjëvet, cakton dhe vlefën e urës për 650,000 fr. ar.

2) Artikulli 42 paragrafi i III. i kontratës së ré, i jep të drejtë shoqënis "Inag", me ca kondita, të presi drû të pa damkosura prej nepunsit teknik, këjo asht një privilegjë kundra ligjit dhe të dinjitetit të Shtetit.

3) Shoqënia "Inag" që nga data 1 Shkurt 1923, gjerë me datën 1 Gusht 1925, i ka për të pague Qeveris afër 104,000 fr. ari. Për të çkoqitur këtë llogari u dergue në vend një komision i posaçëm. Po për kunder të raportit të komisionit, dhe mejtimit të çfaqur prej Drejtoris së Bujqësis, Ministri pranon dy shuma, njëra 18,000

dhe tjetra 16,000 fr. ari, për të cilat shoqëria "Inag" nuk ka dftesa të rregullta, kur se kontrata me këtë shoqëri në nënin 7, çeltazi e detyron Shoqënin Inag të paraqiti dftesa të regullta, Njera nga këto shuma, ajo 16,000 fr. ari, asht shperblim i disa qerestevet të blera prej Qeveris, dhe të cilat si mbas kontrates në fjalë, nuk duhesh të pagueheshin më shumë se një mij franga.

4) Shoqëris ndreqse t' Urës së Matit i ka pague Z. ish Ministri tue ja zbritë nga llogaria e shoqëris Inag 28,000 fr. ari pa filluar akoma nga puna, kur edhe si mbas kontratos, që ka kontraktue me këtë shoqëri, thuhet shesasi, se pagimet do të bënen paralel me punën e mbaruar dhe të pelqyer.

5) Shoqëria Inag kishte depozituar në Banken "Deutsch" të Berlinit 200000 lireta sigurim. Këto të holla Shoqëria i ka hequr nga banka, dhe tue qenë i ditur Z. ish Ministri, pse nuk morri masa për prap depozitim e këtyre të hollave ose t' anulote kontraton në dam të shoqëris.

6) Suma prej 360,000 franga "Frennga" të depozituat, prej Kompanis Anglo Persiane, si takse fixë për 34,000 hektar vend që ka okupuar, në banken Austrijan të Trijeshtës, pse nuk u versuan n' arken e Shtetit, ç'u banë, ku u harxhuen?

7) Të 100,000 franga të depozituara, si garanci n' arken e Bolores prej Z. Teuno Blanchetit, që kish marrë pyet e Malcis së Shkodrës, në qarkon e Drinit, ç'u banë, pse nuk figurojnë gjeikundi?

8) Tue qenë puna në dijeni të Z. të Ministrit, si i përmerhet zyrës së Bolore të Durrësit të mbledhi të holla nga populli për kunder munimit të detyrueshëm, me tagra-mbledhës të çmuar prej kësajë zyre, vepër krejtë

e pa ligjishme. Këto të holla ku pozitohen, ku harxhohen? Nuk kontrolluar kurr.

9) Për kundra të gjithë ligjeve Z. ish Ministri i ka shitur, Z. V. Papajit nga Saranda tre automobedhe një sasi materjal, të shumta duket për 20,000 lireta Italjane, bā asnjë formalitet dhe adjudi dhe të hollat nuk u dorëzuan në ken e përgjithshme. Këjo ka të bë me llogarin e garaxhit, ku komisi i anqetit do të gjejnë dhe shumë ra si këjo.

Unë mbi këto pika kërkoj të formohet Komisioni i Anqetit, dhe asht se Parlamenti i gjenë të prashme arësypet e mija të pranojë proponimin t' im, dhe në asht se jo, herë unë nuk kam se shka të bë.

Z. S. BLOSHMI: Kryetar i Komisionit të Anqetit, përpara se të hye në tezë, due të them se fjala që u tha të hidhet në shportë nuk asht e pranueshme, se propozimi i një deputetit nuk lidhet në shportë, se një deputet ka gjithmonë të drejtë të flasin shka të donë, ose japin shkresa, dhe në qoftë se Parlamenti i gjenë arësypet të pranueshme e pranon, në mos, e refuzon.

Tashti po hyë në tezë. Z. Kryetar: Nuk due të mproj as njenjen po do të tham prap ato fjalë që shë një ditë kur po bisedohesh mimi i Komisionit t' anqetit për munimin e Financavet Z. M. Libonj. Të ndershmit kolegut të Gjykatës i tham, këto fjalë që thotë pse nuk i tha atëherë, po e la vonë, pse nuk i tha dy muej më parë. Unë kamë frigë se këto gjera bahen për mënina personale. Shqipnija në mos hjekshim dorë këto sende, nuk do të perparojë, mënina personale mos të punojmë, këto do të na binë mbi kokë, heret, vonë, se rruga e shtremët

n' andek.

Po t'a kishte ba këtë proponim
erë, do të kishte pasë shumë sho-
qi do t'a kishin përkrahë, po me
se ka kalue shumë kohë nuk
d t'a pranoj, se si thashë kam
mos të bahet për inatë perso-
se në shqiptarët, kemi një proverb:
inadin e s' eme re, shtisha djalin
tun në dhe.

Përmbi pikat që kanë fjalë propo-
i të ndershmimit dep. të Gjiroka-
nuk bajë fjalë aspak, as e mproj
e refuzoi, po pse kanë frigë se
të jenë gjana për inatë persona-
voten t' ime e jap jo.

Z. M. KASSO: Zotni! Parlamenti
ndon me një rregullor të cilën edhe
utetnit veçanerisht e Dhoma e De-
tvet janë të detyruem t'a respek-
ë, e gjithëashtu edhe Z. Javer.

Ky proponim i Zotnis së tij nuk
d të prànohet se mbas rregullo-
duhet të tregojë me shkrim të
ha pikat. Mbi shkresën që asht pa-
tun duhet të vëdojmë a asht si
s rregullë e a duhet pranue apo
zue, dhe çështjet që thuhën me
për të cilat shkresa e paraqitun
banë fjalë, ato nuk mund të mi-
para syësh. Pra, me qenë se
resa e paraqitun nuk asht mbas
gull. e nuk përmbahet në elemen-
e § II t' art. 44 të Statutit, propo-
refuzimin e saj.

Z. B. BEGOLLI: Z. Kryetar! Fja-
shportë apo kosh, të jeni të sigur-
e nuk e kam thanë me qëllim me
reditue kend, po nuk dijë fjalë
nacionale se nuk kam mësue në
si Zotni Bloshmi.

Z. I. HURSHID: Unë e proponova
çështje atë ditë kuer bahesh bi-
im mbi formimin e komisionit t'
etit der ish-ministrin e Financavet
Mufid Libohoven dhe pata kërku
cashkë me te, të bashkohen edhe

këjo, po m' u tha të bajshe një pro-
ponim me shkrim. Këtë e bana dhe
mora shembëll nga proponimi që ba-
në për anketin e Z. M. Libohovës.
Edhe ata nuk treguen të gjith pikat
në shkresë, po i thonë me gojë. Këjo
më duket sa nuk ndryshon nga ajo e
Z. M. Libohovës, po në doni Z. e
Juej me shkrim i kam gati e i a pa-
raqes Kryesis.

Z. BAMLIHA: Një shkresë doemes
nuk asht për t, u hjedhë në shportë,
po lypset të shqyrtohet nga çdo pi-
kpmje, dhe në asht në formën e
dnhun dranohet, përkundrazi refuzo-
het. Zotnija e tij thotë se edhe këjo
çështje nuk ndryshon nga ajo e ish
ministrit të Financavet Z. M. Liboho-
vës, po Zotnija e tij di fare mirë se
diten që muer voten e besimit kabi-
neti i sotshëm, Zotni Mufid Libohova
asht akuzue prej shumë parafoles dhe
në bazë t' akuzimevet që janë berë
në Parlament, ka ardhë proponimi mbi
formimin e Komisionit t' anketit. Zot-
nija e tij atë ditë nuk e ka akuzue
Z. ish-ministrin e P. Botore, dhe në
shkresën që jep sot prap nuk e aku-
zon, po thotë ca sende që ka ndigjue
andej e ketej. Pra këjo çështjen e Z.
Mufid Libohovës ndryshon, se ata që
mueren fjalën ditën e votë-besimit të
gabinetit kanë ba akuzë, dhe Zoinija
e tij për ish-Ministrin e P. Botore as
në shkresën që paraqet nuk kanë aku-
zë. po flet për disa sende të ndi-
me nëpër kafenera,

Një deputet, kuer ndigjon përjash-
ta gjerë që përkasin një ministri apo
një tjetër, doemos duhet të marrë pa-
ra syësh rregullat parlamentare, dhe
veçanerisht rregulloren e Parlamentit,
në të cilën në art 66 thuhet: "Ç' do
deputet ka të drejtë t' i bajë pyetje
çdo ministri mbi çështje publike. Pye-
tja asht një kërkesë që bahet me qe-
llim për me e dijtë a asht i vertetë

një lajm i ndigjuem, ose një ngjarje
e ndodhun, në di gjë Qeverija, si.
edhe tek asht, edhe me u lajmue së
ç' masa ka marrë, ose mendon me
marrë Qeverija, për me i dhënë asajë
çështje zgjidhjen pëlqyeshme." Dhe
Z. e tij po të këtë ndigjue ndonji
lajm, duhesh të kishte veprue sipas
rregullores, të kerkonte që Z. Minis-
tri i P. Botore të vinë në Parlament
e të jpte përgjigje mbi lajmet që
kishte ndigjue, ose të kishte shkue
në Ministri e të kishte lypë shpjegime.
Zotnija e tij nuk veproji kështu, po
bani një shkresë e kerkoi të formohet
komisioni i anketit, pse kështu kam
ndigjue përjashta e nëpër kafene. Ma
përpara Zotnija e tij duhet të kërkojë
faktet e kur të jetë i sigurtë, të marrë
përsipër edhe akuzën. Në qoftë se
nuk e kanë këtë, atëherë ka të drej-
të të bajë interpelancë mbi çështjen
në fjalë e të kërkojë përgjigje prej
Z. Ministrit të P. Botore, ish-minist.
e P. Botore e kemi kryetar e anëtar
të Parlamentit dhe në qoftë se shpj-
gimet që do të japë Ministri i p. Bo-
tore nuk mjaftojnë e edhe Parlamen-
ti bindet, atëherë mund të formohet
komisioni i anketit. po jo për fjalë
që ndigjohen përjashta e nëpër kafene.

Prandej, lypet të mos të merret
para sysh, se në qoftë se për çdo
të ndigjohet një deputet nëpër kafene
për njërin ose tjetrin ministër, do të
formojmë Komisione, atëherë sa janë
fjalët që ndigjohen, aqë Komisione do
të formohen, dhe detyra e Parlamen-
tit nuk do të jetë tjetër veç se me
vertetue fjalët që thuhën e ndigjohen
nëpër kafene.

Në, më duket se nuk na ka der-
gue populli për kete shërbim. Zotni-
ja e tij këtë proponim as nuk e ka
pasë në mendje t'a bajë, se po t'a ki-
shte pasë, atë ditë që u akuzue Z.
Mufid Libohova, ditën e votë-besimit

të kabinetit të sodshëm, do të kishte ba edhe ai akuzen e vet, po atë ditë qi u formue Komisioni i anqetës për ish-ministri i Financavet Z. M. Libohoven, tha qi të bashkohesh me të edhe proponimi i tij.

Pra, mbassi këtë nuk e bani me kohë, jam edhe unë i mendimit të Z. Bloshmit, se mos këjo punë bahet me i ba sherbim inadit.

Prandej këjo shkresë nuk lypet të merret para syësh, se nuk asht në formë si mbas rregullnvet parlamentare e mbas rregullores të Parlamentit t'onë.

Z. J. HURSHIDI: Gëzohem shumë qi Z. Bamiha erdhi në pranimin e principevet të mija, qi thashë një ditë kur u ba bisedimi mbi pranimin e anqetit parlamentar për veprat e ish-ministrit të Financavet M. Libohova, ku tregova se si do të bahet anqeti. Këto principet e mija sot Z. Bamiha i pranoj. Prandej Z. Kryetar vireni në votë e hidhjnje në shportë si thotë Z. Bahri Begolli, se këjo asht dijtë qyshë dje se kështu do të ndodhin, mbassi Z. e tyre kështu e kishin vendosun ma parë.

Z. KASO: Zotnija e tij atakon personalisht se thotë e kemi vendosun ma përpara. Këjo nuk asht e vertetë, se neve bisedojmë mbi shkresen qi kemi para syesh e jo mbi llafe.

ZANA: Të vihet në votë.

Z. F. FICO: Pas rregullores duhet të bahet me votë të mëshefta se asht për personë.

Z. KASO: Këtu nuk asht rasë për votim të mësheftë, këtu kemi pranimin o refuzimin e kësaj shkrese.

Z. N. KRYETARI: Artikulli 82 i rregullores thotë se votimi bahet tue ngrehë doren, ose me thirrje emnore po e kerkuen 10 deputet ose fshehtazi po të votohet me shumicë votash. Pra nuk ka nevojë qi votimi të bahet

fshtetas.

Z. R. FICO: Këndoni artikullin 84.

Z. S. BLOSHMI: Pse përzini çështjen; heren e parë u ba me vota të hapta, dhe edhe tani të bahet kështu.

Z. KRYETARI: Artikulli 84 flet për persona, po këtu kemi shkresen e Z. Javer e cila o pranohet o refuzohet, dhe votimi bahet i hapët.

Z. R. FICO: Unë protestoi se nuk respektohet rregulloria.

Z. KASO: S' keni të drejtë të protestoni, se rregulloria respektohet tue u bër votimi i hapët.

Z. N. KRYETARI: Kush asht antarë, për shkresen e Z. Javer Urdhid, të ngrehë doren?

Votojnë po 4 vetë.

Z. N. KRYETARI: Atëherë mbeti në pakicë, dhe shkresa e tij u refuzue.

Mbyllet n' ora 6.20 p. dreke, për me u hapë të Hanen me 2 Nanduer 1925, ora 3 pas dreke.

Mbledhja 57

E Hane me 2 XI. 25 ora 3.30 m. dr.
(Kryeson Z. Kostaq Kotta)

Këndohen emnat e Z. Deputetvet e mungojnë Zz. C. Kryeziu, H. Muf-tiu, H. Delvina (leje), H. Vrioni, H. Toska (leje), J. Koçi, K. Kosturi (leje), M. Tutulani, M. Libohova, S. Kalaja (leje), T. Gerra (leje), V. Sevrani (leje), Xh. Ypi (leje) Xh. Dino.

Z. KRYETARI: Shumica asht mbledhje hapet. Bisedim mbi projektligjin mbi çpronis e pasunis së Kryeqytetit.

Këndohet shkresa e Këshillit Ministrer Nr. 1975 d. 27-X-25 si dhe projekti i paraqitun mbi çpronisin e pasunis së Kryeqytetit.

Z. R. FICO: Ky asht i dyti ligji qi bahet posaçërisht për Kryeqytetin Vertet asht nevoj e madhe qi të zbu-kurohet dhe të sillet në një gradë q të meritojë për të treguar Shtetin, po si dihet Kryeqyteti nuk asht vetëm i Kryeqytetasvet por i gjith Shqiptarvet. Qellimi i një ligji kurdoherë asht të sigurojë jetën, nderin dhe pasuninë e popullit. Ligji i parë, cenonte këtë fundit por ky i dyti e cenon më një mënyrë ma të damshëme.

Me të vertet jam antar qi të gjindet mënyra për zbukurim dhe përparim të kryeqytetit, por këto të gjinden me një mënyrë qi të mos damtohet si populli ashtu dhe bashkia se në qoft se do të cenohet e drejta pronsis at' herë nuk i arijmë qellimin qi ka ligji.

Ligjë

Mbi 8.000 (tetëmije) Fr. ar-kredi për zyren e Shtypit

I. Për të përballur shpenzimet propagandës neper fletore dhe për taksat telegrafike të jashtme, i shtohen Kap. 3. të budgetit t' ushtrimit financiar 1925-1926 të Ministris së Fletore të Mbrendshme një kredi prej Fr. ar. 8.000.

II. Ministrija e P. të Mbrendshme dhe ajo e Financavet ngarkohen mbi zbatimin e kësaj ligjë.

III. Kjo ligjë hyn në fuqi që nga dita e shpalljes në Fletoren zyrtare. Na, Kryetari i Republikës Shqiptare, pelqejmë këtë ligjë të pranuem prej trupave legjislativ dhe urdhojmë zbatimin e saj.

Tiranë, me 3-XII-25

A. ZOGU. d. v.

Zev. Ministri i P. të Mbrendshme
Ministri i P. Botore e Bulqësis
Musa Juka. d. v.

Ministri i Financavet

S. Starova. d. v.

Shtypshkroja "Nikaj" Tiranë